

כך אוספים תרומות באמריקה (3)

בתחילת 1976 התמה אגודת הידידים של אוניברסיטת תל-אביב על הסכם עם מכס ווב מלוס-אנג'לס. בעיקבות ההסכם פורסם בהבלטה רבה כי ווב תרם למיליון דולר לאגודת הידידים. כעבור שנה בדיוק בוטלה התרומה כי צינעה. פרשת התרומה חושפת קשר להור' נאה של ווב ואגודת הידידים. כיצד ניתנה תרומה זו?

ווב הסכים לבטח את חייו במיליון דולר. לטובת אגודת הידידים. יש הרבה מיקרים כאלה ומגביות רבות פיתחו מערכת מור' ככת של הזויים עם תרומי צוואות או ביי טוחיחיים. אולם ההסכם עם ווב היה יוצא-דופן לחלוטין. שכן, כאשר תרם נותן את פוליסת-הביטוח שלו כתרומה, ברור ומובן מאליו כי הוא צריך לשלם את הפרמיות השנתיות. ברור ומובן, שכן אחרת אין זו תרומה כלל, ואין הוא נותן דבר, שהרי אסור לגוף העוסק באיסוף תרומות להוציא את הכספים שאסף אלא

לאגודה איגרות מלווה-הפיתוח בסך 20 אלף דולר, קיבל זיכוי על מתת זה כי תרומה. האגודה ניכה מהכנסתו החייבת במס. האגודה שילמה מכסף זה את הפרמיה בשנה הראשונה. כך נעשתה קנוניה משולשת: התשלום תמורת הפרמיה נעשה למעשה על-ידי רישום כוזב של מתן תעודות מלווה-הפיתוח תוח כתרומה למטרות חינוך. הסכם זה נעשה בהשפעת ידידו של ווב, ויקטור קרט, שהיה אז מראשי האגודה. כאשר היושב-ראש החדש של האגודה, "באדי" סטרליץ, אישר אותו. בשנה השניה, שבה היה צריך לעשות את הסדר הונאת-הפרמיה, נכתב כבר דו"ח רואי-החשבון לוב-טרופר, שמתח ביקורת חריפה על תשלומים שלא למטרות הנקובות בחוק. האגודה ביטלה את ההסכם עם ווב והפסיקה את הפרמיה ששילמה. דרך אגב, כיוון שהפרמיה ששילמה היא אגודה היתה לזכותו של ווב, לא היסט

מדיסתרי

נשיא בני-שחר
הלוואה או תרומה?

המיישנה מיליון הדולאר

כתרומה לצרכי מס, ועוד קיבל חזרה את הפרמיה כהלוואה.

התרומה

שהצטמקה

פרשה תמונה עוד יותר היא התרומה של האחים נתן ודויד שאפל. ב-14 בפברואר 1973 העבירה אגודת הידידים לאוניברסיטת תל-אביב העברה בנקאית של 300 אלף דולר, שקיבלה כי תרומה מן האחים שאפל. בספטמבר אותה שנה כתבה מנהלת משרד אגודת הידידים בלוס-אנג'לס, דוריס יאנג, מיכתב אל הר' אחים שאפל, ציינה כי בספרי האגודה, ש' סוכמו עתה על-ידי רואי-החשבון מופיעה תרומתם בסך 300 אלף דולר, והומינה אותם לכנס הגיגי של האגודה. שבו נאם השגריר שימחה דיניץ.

הנהגה בדו"ח הכספי של האגודה שהוכן על-ידי לוב-טרופר ב-30 בספטמבר 1976, כתוב כי התרומה של האחים שאפל היא 105 אלף דולר בלבד. היכן נעלמו 195 אלף דולרים נוספים, שהועברו העברה בנקאית בשנת 1973? כיצד הפכה תרומה של 300 אלף דולר, שניתנה בפועל, לת' רומה של 105 אלף דולר? האם החזירה האגודה לשאפלים את מרבית תרומתם? על כל השאלות הללו לא יכול היה מנכ"ל האוניברסיטה, אמנון גולן, להשיב. הוא הפנה אותי אל האגודה. סגן הנשיא של האגודה, שפוטר לאחרונה לחץ האר' ניברסיטה, צבי אלמוג, החוויר כשפנית' אליו בנושא זה, וביקש כי אפסיק לשאול, שכן הדבר ימוטט את כל האגודה.

מה מאחרי התרומה שהצטמקה? האם יתכן שהאגודה נותנת אישורים כוזבים על תרומות, בכך שהיא מזהירה כי ניתן סכום גדול מן הסכום שניתן בפועל? האם נתנה האגודה אישור לאחים שאפל כי תרמו 300 אלף דולר, למרות שלא נתנו אף את מחצית הסכום? אם לא נתנה, לשם מה העבירה בהעברה בנקאית את הסכום של 300 אלף דולר, שלכאורה הם תרמו? מיסמכי העברה כאלה דרושים כהוכחה למס'ההכנסה האמריקאי, כי אכן התרומה ניתנה והועברה. בספרי האוניברסיטה רשומים 300 אלף דולר, שנכנסו בשנת 1973 מן האחים שאפל, בעוד שעד סוף 1976 הם נתנו רק 105 אלף דולר. מהיכן כוסו שאר הדולרים? האם ניתן לתת אמון בספרי האוניברסיטה והאגודה, אם נעשים בהם תרגילים כאלה?

ווב ללוות מהבת-הביטוח חזרה את מרבית הפרמיה, כמקובל גם בישראל, ש' כן ניתן ללוות מחברות ביטוח הלוואות נוחות בגובה הפרמיה השנתית.

כך הרוויח ווב על חשבון האגודה רווח כפול ומשולש: זכה בפרסום על מתן תרומה של מיליון דולר, שלא היתה ולא נבראה; הפרמיה השנתית ששילם נוכחה

למטרות חינוך, תרבות וכיוצא באלה. ב' מיסגרת אוניברסיטאית. מובן שאסור ל' אגודה כזו לממן תשלומי ביטוחיחיים לאחרים.

במיקרה של ווב לא היססה אגודת הידידים לשלם את הפרמיה השנ' תית, שהגיעה ל-15.2 אלף דולר לשנה. מדוע הסכימה האגודה לשלם? ווב תרם

במיכתב של אגודת הידידים בלוס' אנג'לס אל המרכז בניו-יורק, מסוף אר' גוסט 1976, חודש לפני המאזן שבו רשור' מה תרומה של האחים שאפל בסך 105 אלף דולר, נמסר כי ויקטור קרט' הודיע שהאחים שאפל חייבים 105 אלף דולר, נגד הקמת כיסא אחד (קתדרה) על שם הוריהם. תחילה סברו באגודה כי יתרמו שני כיסאות, אולם השאפלים החליטו על כיסא אחד. המיכתב מסר כי הם העבירו עתה 2500 מניות של החברה שלהם, ש' יקטינו את החוב ב-35 אלף דולר. פרשת שאפל מעלה חשדות כבדים ב' דבר הדרך שבה משיגים תרומות, ובדבר מהימנות הרשימות בספרי האוניברסיטה ואגודת הידידים.

התרומה

שהולוותה

פרשה לא פחות מיסטרית היא הר' רומה בת מיליון דולר, שהתבקשה האגודה לתרום לבית וולפסון.

ב-18 באוגוסט 1977 דנה הנהלת אגודת הידידים בבקשת נשיא אוניברסיטת תל-אביב, הפרופסור חיים בן-שחר להמציא מיליון דולר לאוניברסיטה, כדי שתוכל לפרוע הלוואה בסכום זה, שהיא לקחה כדי להשלים את בית-וולפסון. סגן יו"ר האגודה, רוברט הכט, יעץ שלא להיענות לבקשה, כיוון שלא האגודה תרמה להקמת הבית, ולכן לא יהיה זה נכון מצידה להחזיר הלוואות של בית זה. למרות התנג' דותו החלטת להיענות לבקשה, ולאסוף תוך עשר שנים מיליון דולר למטרה הר' מבוקשת. במיכתב ששלח צבי אלמוג לפני כמה חודשים לראשי האוניברסיטה ר' חבר-הנאמנים, הוא טען כי הסכמת הר' אגודה לאסוף תרומה זו במשך עשר שנים הוצגה לפני המועצה להשכלה גבוהה בישראל כערבות לקבלת הלוואה של מיליון דולר.

מנכ"ל האוניברסיטה, אמנון גולן, אמר כי האוניברסיטה קיבלה ממשלת ישראל ערבות לביטוח-הצמדה הלוואה האמור' רה, בת מיליון לירות, שהיתה מיליון דולר בזמנו. הלוואה נועדה למימון ביי' גיים של בית וולפסון. בבית הושקעו עד כה 40 מיליון לירות. שר-האוצר, פינחס ספיר, התחייב בשעתו כי המדינה תממן את מחצית עלות הבית במיסגרת הסכמ' המאטש (הסדר שהיה קיים עד לפני כמה (המשך בעמוד 42)

מתרים קארטר
ביטוח או תרומה?